

Jan Pomorski w latach 1973–1976 podjął studia historyczne i filozoficzne na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Habilitował się w roku 1986 na podstawie monografii *Paradygmat „New Economic History”*. *Studium z teorii rozwoju nauki*. Rok później został kierownikiem Zakładu Metodologii Historii w Instytucie Historii UMCS; funkcję tę pełnił do roku 2019. Był również inicjatorem i pierwszym dyrektorem Centrum Badawczo-Rozwojowego e-HUMANISTYKA UMCS. W 2020 r. z inicjatywy Profesora w Instytucie Historii UMCS powstała Katedra Humanistyki Cyfrowej i Metodologii Historii, której był pierwszym kierownikiem. Profesor Jan Pomorski jest twórcą lubelskiej szkoły metodologii historii. Na jego seminarium zrealizowano ponad 100 prac magisterskich i 20 doktoratów. Ośmioro doktorów już się habilitowało; jeden uzyskał tytuł naukowy profesora. Uczniowie i współpracownicy zatrudnieni w Katedrze Humanistyki Cyfrowej i Metodologii Historii: Anna Ziębińska-Witek, Piotr Witek, Mariusz Mazur i Ewa Solska razem ze studentami i doktorantami kontynuują i rozwijają problematykę podejmowaną przez Niego problematykę badań i dydaktyki humanistycznej.

Profesor Jan Pomorski zaznaczył swój udział w polskiej humanistyce jako jeden najwybitniejszych uczniów i kontynuatorów Polskiej Szkoły Metodologii Historii stworzonej przez prof. Jerzego Topolskiego. Trzeba przy tym zaznaczyć, że w obszarze wieloletnich zainteresowań Jana Pomorskiego metanauką obecna jest stale perspektywa kulturoznawcza i społeczna. W ostatnich latach prof. J. Pomorski interesuje się również neuronauką i wykorzystaniem jej ustaleń do badań prowadzonych na gruncie nauk humanistycznych. W jego dorobku i w zasługach dla nauk historycznych zasadniczo jednak prym wiedzie metodologia i filozofia historii oraz historia historiografii. Dość wspomnieć, że w roku 2023, w jednej z najważniejszych oficyn wydawnictw naukowych na świecie – Routledge, ukazała się monografia Profesora: *Polish Theory of History and Metahistory in Topolski, Pomian, and Tokarczuk. From Hayden White and Beyond* (The Routledge Approach to History, Series no. 54. Routledge, New York–London, 2023). Autor prezentuje w niej nowatorskie podejście w obszarze współczesnej teorii historii i historiografii, syntetyzując studia nad pracą badawczą i twórczą Jerzego Topolskiego, Krzysztofa Pomiana i Olgi Tokarczuk w perspektywie metahistorii Haydena White’a. Zaznajamia przy okazji czytelnika z dokonaniem polskiej szkoły metodologicznej, z rozwojem współczesnej teorii poznania historycznego w Polsce oraz wzorcami pamięci i wyobraźni historycznej w świetle twórczości polskiej Noblistki. Przypomnijmy również, że w badaniach nad historią najnowszą J. Pomorski wiele miejsca przeznaczył spuściźnie Maisons-Laffitte. Dzięki jego zaangażowaniu historycy z UMCS realizowali prace badawcze w Paryżu nad dorobkiem środowiska paryskiej „Kultury”. Na seminarium Profesora powstawały też opracowania i rozprawy doktorskie poświęcone ludziom z kręgu Maisons-Laffitte.

W domenie badawczej, edukacyjnej i organizacyjnej Profesora J. Pomorskiego znajduje się również humanistyka cyfrowa. Przykładem wykorzystywania cyfrowych technologii w nauce oraz edukacji historycznej jest mobilna aplikacja „Szlakami Polski Niepodległej – 1914–1922”, której premiera miała miejsce w roku 2019. Pionierski w skali Polski projekt powstał w zespole kierowanym przez prof. Jana Pomorskiego. Aplikacja jest cyfrowym atlasem historycznym, na który składa się 30 interaktywnych map 3D, animacji komputerowych (m.in. relacja z Bitwy Warszawskiej), fotografii, dokumentów źródłowych i nagrań audio prezentujących wydarzenia historyczne w dynamicznym ujęciu czasoprzestrzennym, ze szczególną dbałością o metodologię historii wizualnej i cyfrowej w realizacji przedsięwzięcia.

W 2019 r. w Lublinie odbył się jubileuszowy XX Powszechny Zjazd Historyków Polskich. Powszechne Zjazdy Historyków stanowią z założenia formę profesjonalizacji nauki historii oraz integracji jej środowiska. Prof.

Jan Pomorski był organizatorem lubelskiego Zjazdu oraz Autorem nowej oryginalnej formuły tego wydarzenia. Dość wspomnieć tu chociażby o przeglądzie filmu historycznego i przedpremierowym pokazie dzieła Agnieszki Holland *Obywatel Jones*, o projekcie rekonstrukcyjnym w przestrzeni Wioski Historycznej z udziałem kilkuset aktorów i rekonstruktorów z całej Europy, czy też o aplikacji technologii AR/VR w reprodukcji obrazów historycznych (na czele z „Unią Lubelską” Jana Matejki).

Nowatorski sznyt organizacyjnego talentu Profesora ujawnił się tym bardziej w programowej koncepcji i realizacji obchodów 80-lecia UMCS, w tym Międzynarodowego Kongresu Marii Curie-Skłodowskiej „Innowacja jest Kobietą. Nauka – Biznes – Edukacja” (21-22 października 2024), z nawiązaniem do wątków życia i dzieła naszej Patronki. Swoistym znakiem probierczym tego wydarzenia była immersyjna obecność awatara Marii Curie, stworzonego w oparciu o technologię AI, generatywny model ChatGPT-4 i programowanie w 3D.

Jednak szczególnie bliskie dla Jana Pomorskiego są od lat badania nad uniwersytetem. Profesor był w Polsce jednym z pionierów tego nurtu, inicjując pierwsze w naszym kraju seminaria i doktoraty w tej dziedzinie. Jednym z najważniejszych związanych z tym przedsięwzięć była organizacja Międzynarodowego Kongresu Rektorów Uniwersytetów Europejskich „Higher Education for United Europe”, który odbył się w Lublinie w dniach 28 kwietnia–1 maja 2004 r., z udziałem 300 rektorów z ponad 30 krajów Europy. Gospodarzem Kongresu, dzięki staraniom prof. Pomorskiego jako ówczesnego prorektora ds. ogólnych, był Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. Zwieńczeniem tego wydarzenia stał się ważny w kontekście europejskiej integracji w obszarze edukacji wyższej i badań naukowych dokument pod nazwą „Deklaracja Lubelska”, ogłoszony 30 kwietnia 2004 r., stanowiący do dziś istotną wykładnię europejskiej kultury uniwersytetu.